

**Za roditelje
djece između
6 i 13 godina**

Preporuke za korištenje digitalnih medija

www.youthandmedia.ch

DOBRO JE ZNATI

Digitalni mediji su sveprisutni u današnjem svijetu – to važi i za djecu.

Ona vide kako odrasli komuniciraju putem interneta, informišu se na mreži i koriste digitalne medije za zabavu. Također i sami koriste sadržaje na mreži, bilo u slobodno vrijeme i za potrebe škole. Roditelji zato postavljaju sebi puno pitanja o korištenju medija.

Jedno je sigurno: Kako bi djeca naučila da sigurno i odgovorno koriste digitalne medije, potrebna im je pratnja i podrška – ali i mogućnost da sama prikupe iskustva i isprobaju se u zaštićenom okruženju. Djeca su individue, njihov razvoj se odvija različito, stoga su pravila i ograničenja koja se oslanjaju samo na uzrast često nesvrshodna. Ipak, postoje **indikacije** prema kojima se roditelji i drugi staratelji mogu orijentisati.

Želimo da vas našim preporukama ohrabrimo na pozitivno i kreativno hvatanje u koštac s pitanjima o korištenju medija, da zajedno s djecom otkrivete sadržaje, dogovorite pravila i svjesno odredite način korištenja digitalnih medija.

PREPORUKE

VODITE RAČUNA O URAVNOTEŽENOM SLOBODNOM VREMENU.

Vodite računa da se djeca ne bave samo digitalnim medijima, već da imaju i druge aktivnosti u slobodno vrijeme – na primjer, boravak i kretanje vani, sport ili susreti s vršnjacima. Korištenje digitalnih medija pred spavanje otežava uspjavanje.

ZAJEDNO ODREDITE VRIJEME KOJE SE MOŽE PROVODITI ISPRED EKRANA.

Ako je moguće, zajedno s djetetom odredite koliko vremena dnevno ili sedmično smije provesti ispred ekrana (na primjer, jedna epizoda neke serije ili jedna runda igrice). Postavite jasne granice i vodite računa da se poštuju. Posljedice zbog nepridržavanje dogovora moraju biti poznate unaprijed.

PRATITE DJECU PRILIKOM KORIŠTENJA INTERNETA.

Internet nudi mogućnosti i rizike. Pomozite djeci u orijentaciji na internetu, pratite ih pri tome i razgovarajte s njima o njihovim iskustvima.

OBRATITE PAŽNJU NA VAŠU ULOGU UZORA.

Roditelji i ostale osobe od povjerenja za djecu predstavljaju uzor u korištenju medija. Stoga provjerite vlastite navike u korištenju medija.

OBRATITE PAŽNJU NA STAROSNA OGRANIČENJA.

Obratite pažnju na starosna ograničenja za filmove (FSK itd.) i igrice (PEGI, USK, itd.) i dodatno razmislite jesu li sadržaji prikladni za dijete.

MEDIJI NE ZAMJENJUJU BRIGU O DJECI.

Digitalne medije ne treba koristiti za smirivanje ili odvratanje pažnje djeteta. Oni djecu umiruju samo fizički, dok se medijski sadržaji moraju mentalno obraditi. Uključite dijete u svakodnevne poslove kad god je moguće.

OTVORENI RAZGOVORI SU VAŽNIJI OD SOFTVERA ZA FILTRIRANJE.

Razgovarajte s djetetom o uznemirujućim sadržajima na način koji odgovara uzrastu. Ako je moguće, TV, računar/laptop i tablet nemojte držati u dječjoj sobi. Softver za filtriranje ima smisla, ali ne garantuje potpunu zaštitu.

OPREZ SA PRIVATNIM PODACIMA I UPOZNAVANJEM NA MREŽI.

Razgovarajte s djecom o tome da dijeljenje ličnih podataka i fotografija, svojih i tuđih, može biti problematično. Djeca ne treba da daju lične podatke bez prethodnog razgovora s vama. Susreti s osobama upoznatim na mreži treba da se odvijaju u prisustvu roditelja.

POŠTUJTE ZAKONOM UTVRĐENO PRAVO NA KORIŠTENJE SLIKA.

Svaki čovjek posjeduje pravo nad svojom slikom. Prije objavljivanja ili slanja fotografija i snimaka, mora se pribaviti saglasnost osoba koje se nalaze na fotografiji ili snimku.

PRAVILA POŠTOVANJA VAŽE I NA MREŽI.

Zahtijevajte od djece da poštuju pravila ponašanja prilikom slanja komentara i obavijesti. Ozbiljno shvatite situacije kada se dijete na mreži osjeća napadnuto. U slučaju sajbermobinga, govora mržnje ili diskriminacije, može biti potrebna dodatna pomoć stručnih lica.

OHRABRUJTE KRITIČKO RAZMIŠLJANJE.

Razgovarajte s djetetom na temu lažnih vijesti („Fake News”) i kako se one mogu prepoznati. Objasnite mu kako funkcioniše reklamiranje, na primjer In-Game reklame ili plasman proizvoda u video snimcima influensera.

OHRABRITE POZITIVNU I KREATIVNU UPOTREBU MEDIJA.

Ohrabrujte kreativno korištenje digitalnih fotografija, video snimaka i muzike. Postoje dobre igrice i videozapisi koji omogućavaju ugodnu zabavu. Pored toga, internet nudi veliki izbor poučnih sadržaja i tutorijala.

OSTALE INFORMACIJE

Mladi i mediji je nacionalna platforma za promociju medijskih vještina.

Želimo da djeca i mladi koriste digitalne medije sigurno i odgovorno. Zbog toga nudimo informacije, savjete i preporuke kako za roditelje i staratelje, tako i za nastavno osoblje i stručna lica:
www.youthandmedia.ch

Ovaj letak namijenjen je roditeljima, njegovateljima i starateljima djece uzrasta između 6 i 13 godina (osnovnoškolskog uzrasta). **Postoje još dva letka**, jedan s preporukama za djecu starosti do 7 godina (predškolski uzrast), dok je drugi namijenjen roditeljima adolescenata (12 do 18 godina). **Svi leci su na raspolaganju na 16 jezika.** Možete ih besplatno naručiti ili preuzeti na našoj internet stranici.

Pored toga, na našoj internet stranici ćete pronaći ostale informacije, linkove i objašnjenja u vezi sa svim preporukama:
www.youthandmedia.ch/recommendations

Izdavač

Mladi i mediji

Nacionalna platforma za promociju medijskih vještina

Savezno ministarstvo za socijalno osiguranje

i

ZHAW Ciriška viša škola za primijenjene nauke

Odjeljenje primijenjene psihologije

Stručna grupa psihologije medija

Rukovodstvo: Prof. dr Daniel Süss, MSc Gregor Waller

Fotografije: Pia Neuenschwander, photopia.ch

Naručivanje (besplatno):

BBL, Verkauf Bundespublikationen, CH-3003 Bern

www.bundespublikationen.admin.ch

Broj artikla: 06.20 3000 318.862.bos

Bosnian

©2020 Jugend und Medien, Nationale Plattform zu Förderung von

Medienkompetenzen, Bundesamt für Sozialversicherungen /

ZHAW Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften

Zurich University
of Applied Sciences

**School of Applied
Psychology**

Psychological Institute

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Home Affairs FDHA
Federal Social Insurance Office FSIO